

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

Î N C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Andrei Meriacre
(art. 264¹ alin. (4) Cod penal)

(Dosarul nr. 1ra-576/23
Nr. PIGD 1-20077363-01-1ra-12042023)

Procedura judecării recursurilor depuse până la 01 septembrie 2023; CSJ putea admite un recurs întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 10) CPP (versiunea până la 1 septembrie 2023) doar atunci când nu erau întrunite condițiile legale pentru aplicarea sancțiunii respective și nu putea verifica oportunitatea aplicării pedepsei.

04 septembrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Instanța de fond : Corina Albu

Instanța de apel : Silvia Cekan, Silvia Gîrbu, Sergiu Daguța

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Andrei Meriacre,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Ghenadie Eremciuc,

Vladislav Gribincea, *judecători*,

Fără a cita părțile în ședință, constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Andrei Meriacre s-a născut în anul 1991 în r-nul Ialoveni. El a fost învinuit, în temeiul art. 264¹ alin. (4) Cod penal, de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și fără a deține permis de conducere.

2. Andrei Meriacre a fost apărât în recurs de avocatul Angela Munteanu.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură generală. Andrei Meriacre a fost găsit vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsa de patru luni de închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis. Instanța de apel a respins apelul avocatului și a menținut sentința fără modificări.

4. La 18 noiembrie 2022, avocatul Angela Munteanu, în interesele condamnatului, a depus recurs în care solicită casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel și aplicarea unei pedepse mai blânde.

5. Anterior, la 20 decembrie 2018, Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, l-a găsit vinovat pe Andrei Meriacre de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal (conducerea mijlocului de transport sub influența alcoolului). În perioada 13 iunie 2015 - 23 mai 2020, acesta a fost sancționat contravențional cu amendă de cel puțin 13 ori, iar nouă amenzi nu le-a achitat.

6. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 09 iunie 2020 și s-a finalizat în 26 iunie 2020. Prima instanță a examinat cauza în perioada 09 iulie 2020 – 30 iunie 2021. Instanța de apel a examinat cauza între 02 septembrie 2022 și 15 decembrie 2022. Dosarul a ajuns în instanța de recurs la 12 aprilie 2023.

ÎN FAPT

7. Andrei Meriacre, a fost învinuit că, la 8 iunie 2020, aproximativ ora 08:40, a condus o motocicletă prin localitatea Costești, raionul Ialoveni. El a fost oprit de colaboratorii de poliției, care au constatat că acesta nu are permis de conducere și prezenta suspiciuni privind consumul de alcool. Testarea cu etilotestul „Drager” a arătat o concentrație de 0.44 mg/l alcool în aerul expirat, ce reprezintă un grad avansat de ebrietate. Acțiunile lui a fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 264¹ alin.(4) Cod penal.

8. Potrivit procesului-verbal de audiere a bănuیتului, Andrei Meriacre a recunoscut vina integral (f.d. 31). Cauza a fost transmisă pentru examinarea Judecătoriei Hînceşti, sediu Ialoveni.

9. Instanţa a fixat prima şedinţă pentru 09 noiembrie 2020, condamnatul a primit citaţia pe 29 septembrie 2020 (f.d. 74), însă nu s-a prezentat la şedinţă. Din acest motiv, instanţa a dispus citarea repetată a acestuia şi a amânat şedinţa pentru 09 februarie 2021 (f.d.75). Condamnatul a primit citaţia pentru următoarea şedinţă pe 19 noiembrie 2020 (f.d.77), însă din nou nu s-a prezentat. Din acest motiv şi această şedinţă a fost amânată pentru 22 aprilie 2021, însă judecătorul a dispus aducerea silită a acestuia. Şedinţă de judecată din 22 aprilie 2021 a fost din nou amânată, pentru 12 iulie 2021, din cauza lipsei condamnatului. Judecătorul a dispus repetat aducerea silită a condamnatului (f.d.79, 80, 82). Condamnatul s-a prezentat la şedinţa din 12 iulie 2021, însă aceasta nu a avut loc din motivul lipsei grefierului. O altă şedinţă de judecată a fost programată pentru 25 octombrie (f.d.85) iar Andrei Meriacre a semnat avizul de înştiinţare pentru această şedinţă (f.d.87). La şedinţa din 25 octombrie 2021, Andrei Meriacre iarăşi nu s-a prezentat. La demersul procurorului, judecătorul a dispus anunţarea condamnatului în căutare şi, la 08 februarie 2022, a fost pornit dosar de căutare a condamnatului (f.d. 88-90, 93). La 14 iunie 2022, în cadrul şedinţei de judecată, instanţa a anunţat participanţilor la proces despre anunţarea în căutare a condamnatului. Avocatul condamnatului, Nadejda Creţu, nu a obiectat împotriva anunţării în căutare (f.d. 88) şi a examinării cauzei în lipsa condamnatului (f.d. 104). În consecinţă, conform art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanţa a dispus judecarea cauzei în lipsa condamnatului.

10. Prin sentinţa Judecătoriei Hînceşti, sediul Ialoveni, din 30 iunie 2022, Andrei Meriacre a fost găsit vinovat în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal şi i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de patru luni de închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis. Instanţa a notat că, în cadrul urmăririi penale, Andrei Meriacre a recunoscut vina, iar vinovăţia lui este dovedită şă prin declaraţiile martorului, testele alcoolscopice şi alte înscrisuri. La stabilirea pedepsei instanţa a luat în considerare că Andrei Mereacre a fost anterior condamnat penal pentru o infracţiune similară şi a fost sancţionat contravenţional de mai multe ori (a se vedea para. 5).

11. La 30 iunie 2022, avocatul Nadejda Creţu a depus apel, solicitând casarea sentinţei în partea pedepsei şi aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată sau suspendarea executării pedepsei cu închisoarea în temeiul art. 90 Cod penal. Potrivit apelului, pedeapsa aplicată este prea aspră, condamnatul a recunoscut vina, iar privarea de liberate nu ara avea drept scop educarea lui, ci înrăutăţirea situaţiei acestuia.

12. În instanţa de apel Andrei Meriacre de asemenea nu s-a prezentat, deşi legal citat de două ori prin telefonograme (f.d. 126 şi 127) şi a confirmat de fiecare dată

că se va prezenta în instanța de judecată. Instanța a decis examinarea cauzei în lipsa acestuia, însă cu participarea avocatului lui, Angela Munteanu.

13. La 15 decembrie 2022, colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a respins apelul avocatului și a menținut sentința primei instanțe. Instanța de apel a constatat că prima instanță a stabilit pedeapsa în conformitate cu gravitatea infracțiunii și personalitatea inculpatului, care anterior a fost judecat și sancționat contravențional de mai multe ori. Instanța a mai menționat că o pedeapsă mai blândă nu este suficientă pentru corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Decizia motivată a fost pronunțată la 07 februarie 2023.

14. La 07 martie 2023, avocatul Angela Munteanu a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 5) și 10) Cod de procedură penală în vigoare până la 01 septembrie 2023. Ea solicită casarea parțială a hotărârilor instanței de fond și apel și aplicarea unei „pedepse mai blânde sau neprivative de libertate”. Recurentul se plânge de refuzul nemotivat al instanțelor judecătorești de aplica o pedeapsă neprivativă de libertate, deși legea penală permite așa ceva. Avocatul a mai invocat și faptul că judecata în primă instanță și în apel a avut loc fără citarea legală a lui Andrei Meriacre.

15. La 12 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recurs. La 30 august 2024, procurorul a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

16. Articolul 3 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Articolul 3. Acțiunea legii procesuale penale în timp

(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

(2) Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.”

17. Conform art. 319. Cod de procedură penală:

„(1) Judecarea cauzei poate avea loc numai dacă părțile sînt legal citate și procedura de citare este îndeplinită. Neînfrățirea părții în instanța de judecată nu împiedică examinarea cauzei dacă în instanță s-a prezentat avocatul ales sau avocatul care acordă asistență juridică garantată de stat, care a luat legătura cu partea reprezentată.”

18. Conform art. 321 Cod de procedură penală prevede:

„(2) Judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul:

1) când inculpatul se ascunde de prezentarea în instanță.

...

(3) În cazul judecării cauzei în lipsa inculpatului, participarea apărătorului și, după caz, a reprezentantului lui legal este obligatorie.

...

(5) Instanța, în cazul neprezentării nemotivate a inculpatului la judecarea cauzei, este în drept să dispună aducerea silită a inculpatului și să-i aplice o măsură preventivă sau să o înlocuiască cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță, iar la demersul procurorului, să dispună anunțarea inculpatului în căutare. Încheierea privind anunțarea inculpatului în căutare se execută de către organele afacerilor interne.

(6) Instanța decide judecarea cauzei în lipsa inculpatului din motivele prevăzute în alin.(2) pct. 1) numai în cazul în care procurorul a prezentat probe verosimile că persoana pusă sub învinuire și în privința căreia cauza a fost trimisă în judecată a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la urmărirea penală și de la judecată.

19. Modul de examinare a recursurilor împotriva deciziilor instanțelor de apel a fost modificat prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3) al acestei legi:

„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

20. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

...

5) cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.”

21. Articolul 434 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Articolul 434. Limitele judecării recursului

Judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

22. Recursul examinat a fost declarat în 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică a fost depus în termen.

23. Conform sensului art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul emite actul de dispoziție conform legii procesuale penale în vigoare la ziua emiterii lui. Alin. (2) al aceluiași articol permite caracterul ultraactiv al legii procesual-penale, însă doar cu condiția că caracterul ultraactiv este prevăzut de legea nouă. Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 (a se vedea paragraful 19), a schimbat fundamental temeiurile și procedura de judecare a recursurilor împotriva deciziilor instanței de apel. Această lege conține o normă de acordare a caracterului ultraactiv al prevederilor abrogate prin Legea 246/2023, însă norma în cauză se referă doar la temeiurile de recurs. Prin urmare, toate celelalte schimbări aduse procedurii de examinare a recursurilor prin Legea nr. 246/2023, inclusiv cele privind admisibilitatea recursului, limitele judecării recursului și decizia instanței de recurs, se vor aplica și recursurilor care au fost declarate până la 01 septembrie 2023.

24. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică „legalitatea hotărârii atacate” doar „în limitele invocate în recurs”. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, această normă nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală.

25. În recurs s-au invocat ca temei de casare a hotărârii contestate prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5) și 10) Cod de procedură penală în vigoare până la 01 septembrie 2023. Aceste temeiuri se referă la faptul că, instanța de fond și de apel au judecat cauza fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, precum și individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale.

26. Prima instanță și instanță de apel, la examinarea cauzei în lipsa condamnatului, s-au conformat rigorilor legale. Pe întreg parcursul procesului penal, condamnatul a fost asistat de avocați. Din materialele cauzei rezultă că Andrei Meriacre nu neagă vinovăția sa, iar prin apelul și recursul depus se solicită doar aplicarea unei pedepse mai blânde. Condamnatul a cunoscut că cauza penală împotriva sa se examinează în instanța de judecată. El a fost citat cu aviz de primire și s-a prezentat la o ședință de judecată convocată de prima instanță (f.d. 84, 87). Acesta nu s-a prezentat la cel puțin cinci ședințe ale convocate de prima instanță și, din acest motiv, la 09 februarie 2021, judecătorul a dispus aducerea silită a lui Andrei Meriacre (f.d.82). El nu a fost găsit și a fost anunțat în căutare (f.d.93). Drept consecință, prima instanță a decis judecarea cauzei în lipsa condamnatului. Condamnatul a fost citat repetat în instanța de apel și de fiecare dată a confirmat participarea la ședință, însă nu s-a prezentat (a se vedea para. 12). Avocatul care a depus recursul a fost de acord cu finalizarea cercetării judecătorești de către

instanța de apel, chiar dacă condamnatul era lipsă (f.d. 130). În recurs nu sunt menționate motivele din care condamnatul nu s-a prezentat la ședințe și nici nu a fost argumentat că condamnatul nu a putut să se prezinte la ședințe. În asemenea circumstanțe, argumentul din recurs bazat pe art. 427 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală este vădit neîntemeiat.

27. Referitor la temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, completul reiterează că norma respectivă se referă la individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale. Din alin. (1) al acestui articol rezultă că în recurs sunt reparate doar „erorile de drept”. Prin urmare, doar în cazul individualizării sancțiunii contrar prevederilor legale există temeiul de recurs prevăzut de pct. 10). În recursul examinat nu sunt menționate prevederile legale care au fost încălcate de către prima instanță și instanța de apel atunci când au refuzat aplicarea unei pedepse neprivative de libertate sau suspendarea executării pedepsei cu închisoarea (art. 90 Cod penal). Recurentul doar își exprimă dezacordul cu această decizie. Aplicarea pedepsei neprivative de libertate sau aplicarea art. 90 Cod penal ține de discreția judecătorului. Instanța poate admite un recurs în temeiul pct. 10), doar atunci când nu sunt întrunite condițiile legale pentru aplicarea art. 90 Cod penal și nu poate, în principiu, pune în discuție decizia instanțelor ierarhic inferioare cu privire la alegerea uneia din pedepsele alternative prevăzute pentru abaterea penală incriminată. Prin urmare, recursul nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

28. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3) și 4) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul avocatului Angela Munteanu declarat în numele lui Andrei Meriacre împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2022.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Vladislav Gribincea